

JUSTITSMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 16. marts 2012
Kontor: Økonomikontoret
Sagsbeh: Cecilie Maarbjerg Qvist
Sagsnr.: 2011-0030-0477
Dok.: 314705

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 243 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. november 2011. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Morten Bødskov

/

John Vestergaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 243 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvorfor man kan modtage sociale ydelser, når man er varetægtsfængslet eller afsoner i fængsel/arresthus og hvilke betingelser der i givet fald skal være opfyldt?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra Social- og Integrationsministeriet og Beskæftigelsesministeriet, hvortil der henvises.

1. Social og Integrationsministeriet har oplyst følgende:

”Det generelle udgangspunkt er, at man ikke kan modtage sociale ydelser under strafafsoning. Nedenfor er der redegjort for de særlige undtagelser, der gælder på de forskellige lovgivningsområder:

Ydelser efter lov om social pension (folkepension og førtidspension efter ny ordning) og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv. (gammel ordning)

Det kan oplyses, at for folke- eller førtidspensionister, der indsættes til strafafsoning i fængsel eller arresthus, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor strafafsoningen påbegyndes. Hvis der er rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring 6 måneder efter, at strafafsoningen er påbegyndt, kan den pågældende dog af pensionen få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lign. Under varetægtsfængsling kan 6 måneders perioden forlænges.

Hvis varetægtsfængslingen ikke efterfølges af en domfældelse, efterbetales den del af pensionen, der ikke er udbetalt under varetægtsfængslingen.

Den sociale pension udbetales som udgangspunkt månedsvis. Det er også baggrunden for, at pensionsudbetalingen ophører ved udgangen af den måned, hvor strafafsoningen påbegyndes.

Pensionen anses ikke for bortfaldet, og der kan til folkepensionister og førtidspensionister efter gammel ordning ydes personligt tillæg og helbredstillæg, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Beløb til dækning af husleje og lignende, og andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, kan efter en

konkret vurdering udbetales af pensionen.

Boligstøtte

Retten til boligstøtte er blandt andet betinget af, at ansøgeren har fast bopæl her i landet, og at ansøgeren benytter en bolig her i landet til helårsbeboelse. Hvis der afsiges en dom, der vil medføre frihedsberøvelse i mere end 6 måneder, vil den domfældte normalt ikke kunne få boligstøtte, da brugen af lejligheden ikke opfylder betingelsen om anvendelse til helårsbeboelse.

Børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

Der kan ydes ordinært børnetilskud, når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder, og den anden ægtefælle er enlig. Bestemmelsen omfatter indsættelse i institutioner under kriminalforsorgen i form af varetægtsfængsel, fængselsophold eller anden frihedsberøvende foranstaltning i henhold til dom. Bestemmelsen omfatter både fællesbarn og særbarne.”

2. Beskæftigelsesministeriet har oplyst følgende:

”Formålet med at udbetale sociale ydelser efter lov om aktiv socialpolitik er

- 1) at forebygge, at personer, der har eller kan få vanskeligheder ved at fastholde et arbejde, får behov for hjælp til forsørgelse, og
- 2) at skabe et økonomisk sikkerhedsnet for enhver, som ikke på anden måde kan skaffe det nødvendige til sig selv og sin familie.

Hvad angår udbetaling af sociale ydelser efter lov om aktiv socialpolitik til varetægtsfængslede eller afsonere af straf i fængsel eller arresthus, fremgår det af bemærkningerne til § 29 i loven, at der er tale om en videreførelse fra bistandsloven, hvorefter socialministeren – i dag beskæftigelsesministeren – kan fastsætte regler for hjælp til nærmere angivne persongrupper. Denne bemyndigelse er udmøntet i bekendtgørelse om kontanthjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus. Disse regler har været gældende siden 1. juli 2000.

Af bekendtgørelsen fremgår, at personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning i fængsel eller arresthus (indsatte), alene kan få udbetalt hjælp med de beløb, som fremgår af bestemmelserne i bekendtgørelsen. Det fremgår endvidere at for varetægtsfængslede bør hjælpen normalt ydes, indtil der er faldet endelig dom i sagen.

Der kan ydes hjælp til løbende udgifter. En indsat, hvis bolig bør bevares af hensyn til den indsattes benyttelse heraf under ud-

gang eller efter løsladelsen, har således ret til hjælp til dækning af en rimelig boligudgift, hvis pågældende ikke selv har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne.

Denne hjælp kan ikke overstige den indsattes andel af boligudgifterne. I hjælpen fradrages den indsattes indtægter efter skat, i det omfang disse sammenlagt med hjælp efter bekendtgørelsen overstiger det beløb, som den indsatte ville være berettiget til efter skat i almindelig kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

Hvis den indsatte er gift, fradrages ægteparrets samlede indtægter efter skat, i det omfang disse overstiger det beløb, som de ville være berettiget til efter skat i kontanthjælp.

Som indtægt betragtes bl.a. også kostbeløb eller værdien af kost, selvforsørgelsesbeløb, grundtimeløn, stabilitetstillæg, kompetencetillæg og lignende, der udbetales eller ydes i fængsel eller arresthuse.

Ved beregning af hjælpen betragtes den indsatte kun som forsørger, hvis den pågældende har forsørgelsespligt og rent faktisk bidrager til forsørgelsen med et beløb, der mindst svarer til normalbidraget.

Hvis den forventede afsoningstid overstiger 6 måneder, skal kommunen undersøge, om den indsattes boligbehov kan dækkes på anden måde end ved hjælp til husleje, f.eks. ved fremleje eller ved, at der på anden måde sikres den indsatte en bolig ved løsladelsen.

Kommunen kan i tilfælde, hvor der ikke ydes hjælp til betaling af boligudgifter, yde et beløb til dækning af opbevaring af bohave, hvis der skønnes at være behov herfor af hensyn til den indsattes tilværelse efter løsladelsen, og hvis betingelserne for at modtage enkeltydelser efter § 81 i lov om aktiv socialpolitik i øvrigt er opfyldt.

Hvis den indsatte inden afsoningen har deltaget i den faktiske forsørgelse af et barn, og forsørgelsen under afsoningen overtages af en person, der modtager kontanthjælp, kan kommunen, hvis der skønnes at være behov herfor, yde hjælp til den indsatte til forsørgelse af barnet. Hjælpen kan højst udgøre et beløb svarende til normalbidraget og er betinget af, at den indsatte faktisk bidrager til forsørgelsen med et beløb, der mindst svarer til den ydede hjælp. Indsatte, der er sat i bidrag, er ikke omfattet af denne bestemmelse.

Der kan ydes hjælp til dækning af udgifter ved samvær med børn under 18 år efter reglerne i § 83 i lov om aktiv socialpolitik.

Endelig kan der ydes hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, der er nødvendige for den indsatte tilværelse efter løsladelsen, hvis betingelserne i § 81 i lov om aktiv socialpolitik er opfyldt.

Hvis der ydes hjælp til etablering af bolig, kan hjælpen efter en konkret vurdering ydes kortere tid før løsladelsen, når det er nødvendigt for at sikre en bolig. Ved kortere tid forstås normalt 3 måneder eller derunder.

Særligt hvad angår udlændinge, er de som udgangspunkt berettiget til de samme ydelser som en tilsvarende dansk statsborger, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne.

For så vidt angår arbejdsløshedsdagpenge, fremgår det af arbejdsløshedsforsikringslovens § 62, stk. 2, litra 3, at: ”Dagpenge må ikke udbetales til et medlem, som ved domstols- eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed, eller som unddrager sig frihedsberøvelse”.

For så vidt angår efterløn fremgår det af arbejdsløshedsforsikringslovens § 74 n, stk. 4, at efterløn ikke kan udbetales til et medlem, som ved domstolsafgørelse eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed. Videre fremgår af stk. 5, at efterløn ikke kan udbetales til et medlem, der bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet.

For så vidt angår sygedagpenge, kan der ikke udbetales sygedagpenge til personer, som efter domstolsafgørelse eller administrativ afgørelse er frihedsberøvet, eller som bevidst unddrager sig straffuldbyrdelse her i landet.

Udføres der under frihedsberøvelsen arbejde på det almindelige arbejdsmarked med tilladelse fra kriminalforsorgen, er der dog ret til sygedagpenge efter de almindelige regler.

Hvad angår sociale udgifter, har Beskæftigelsesministeriet ikke adgang til oplysninger, der kan belyse statens samlede udgifter til sociale ydelser til henholdsvis varetægtsfængslede og indsatte i danske fængsler og arresthuse, da der ikke haves oplysninger om varetægtsfængslede og indsatte personer. Der kan således heller ikke foretages en udgiftsfordeling i forhold til de sociale ydelser. Det samme gælder opdeling af indsatte med folkeregisteradresse i og uden for Danmark.

Der er i tidens løb gjort flere bestræbelser på at fremme en bedre kommunikation mellem kriminalforsorgen og de myndigheder, der udbetaler ydelser for at sikre, at der ikke udbetales ydelser uberettiget. I forbindelse med en lovændring i 2005 (lov nr. 327 af 18. maj 2005) blev der således i alle regler om sociale ydelser

indarbejdet en underretningspligt for politiet og kriminalforsorgen. Der blev fastsat, at kriminalforsorgen skal underrette myndigheden, hvis en person, der formodes eller vides at modtage en ydelse, undergives strafafsoning eller anden frihedsberøvende foranstaltning. Videre blev det fastsat, at den rette myndighed skal underrettes, hvis politiet eller kriminalforsorgen får en formodning om, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyardelse, får udbetalt ydelser.

Med hensyn til ydelser, der udbetales af kommunen, skal underretningen ske til kommunen. Er der tale om, at den pågældende modtager arbejdsløshedsdagpenge eller efterløn, skal Tilsynsenheden i Beskæftigelsesministeriet (tidligere Pensionsstyrelsen) underrettes. Tilsynsenheden skal efter reglerne videregive oplysningerne til a-kassen, såfremt det er korrekt, at den indsatte eller den der unddrager sig strafforfølgning, modtager ydelser.”